

**विमान सेवाओं के संबंध में भारत गणतंत्र सरकार
और बल्गेरिया गणतंत्र सरकार के बीच
करार**

भारत गणतंत्र सरकार और बल्गेरिया गणतंत्र सरकार, जिन्हें इससे आगे "संविदाकारी पक्ष" कहा गया है,

जो 7 दिसम्बर, 1944 को शिकागो में हस्ताक्षर के लिए प्रस्तुत किये गए अंतरराष्ट्रीय नागर विमानन अभिसमय § इसके बाद "अभिसमय" के रूप में उल्लिखित § के हस्ताक्षरकर्ता है,

और जो अपने-अपने भू-भागों के बीच तथा उनसे परे विमान सेवाएँ स्थापित करने के प्रयोजन के लिये एक करार करने की इच्छा से,

नीचे लिखी बातों पर सहमत हुई है :-

अनुच्छेद-1

1. जब तक कि प्रसंग से कोई अन्य अर्थ अभीष्ट न हो, प्रस्तुत करार के प्रयोजन के लिये :-

§क§ "वैमानिकी प्राधिकारी" पद का आशय भारत के संबंध में नागर विमानन महा-निदेशक और बल्गेरिया गणतंत्र के संबंध में परिवहन मंत्रालय तथा दोनों मामलों में ऐसा व्यक्ति या संस्था, जिसे उक्त महानिदेशक अथवा उक्त परिवहन मंत्रालय द्वारा इस समय निष्पादित कार्यों को करने के लिये प्राधिकृत किया गया हो,

§ख§ "नामित विमान कंपनी" पद का आशय ऐसी विमान कंपनी से है जिसे प्रस्तुत करार के अनुच्छेद-3 के अनुसार, एक संविदाकारी पक्ष के वैमानिकी प्राधिकारियों ने लिखित रूप में दूसरे संविदाकारी पक्ष के वैमानिकी प्राधिकारियों के लिये नामित किया है,

§ग§ "भू-भाग", "विमान सेवाएँ", "अंतरराष्ट्रीय विमान सेवाएँ" और "गेर-यातायात प्रयोजन के लिये रुकना" पदों का आशय वही है जो कि उन्हें अभिसमय के अनुच्छेद-2 और 96 में दिया गया है ।

2. प्रस्तुत करार के साथ संलग्न अनुबंध करार का ही भाग माना जाएगा और उस स्थिति को छोड़कर जहाँ स्पष्ट रूप से उल्लेख किया गया हो करार के लिये सभी संदर्भों में अनुबंध का संदर्भ भी शामिल होगा ।

अनुच्छेद - 2

प्रत्येक सविदाकारी पक्ष दूसरे पक्ष को प्रस्तुत करार के अनुबन्ध में निर्दिष्ट मार्ग पर इसके बाद "सम्मत सेवाएँ" और "निर्दिष्ट मार्ग" के रूप में उल्लिखित विमान सेवाएँ स्थापित करने के प्रयोजन के लिये इस करार में निर्दिष्ट अधिकार मंजूर करता है। सम्मत सेवाएँ अनुच्छेद-3 के उपबंधों का पालन किये जाने के बाद कभी भी शुरू की जा सकती है।

2. प्रस्तुत करार के उपबंधों के अधीन, प्रत्येक सविदाकारी पक्ष द्वारा नामित विमान कंपनी को निम्नलिखित अधिकार होंगे :-

॥क॥ बिना उतरे हुए दूसरे सविदाकारी पक्ष के भू-भाग से होकर उड़ना,

॥ख॥ गैर-यातायात प्रयोजनों के लिए दूसरे सविदाकारी पक्ष के भू-भाग में रुकना, और

॥ग॥ किसी भी निर्दिष्ट मार्ग पर सम्मत सेवा का परिचालन करते समय, पहले सविदाकारी पक्ष के भू-भाग या तीसरे देश के भू-भाग से शुरू होने वाले या उसमें जाने वाले यात्रियों, कार्गो और डाक को अंतर्राष्ट्रीय यातायात से उतारने अथवा चढ़ाने के प्रयोजन से प्रस्तुत करार के अनुबंध में, दूसरे सविदाकारी पक्ष के भू-भाग के निर्दिष्ट मार्ग पर उल्लिखित स्थान पर रुकना।

3. इस अनुच्छेद के पैराग्राफ 2 में किसी भी बात का आशय यह नहीं होगा कि इससे एक सविदाकारी पक्ष की स्वरलाइन को दूसरे सविदाकारी पक्ष के भू-भाग में एक स्थान से उसके दूसरे स्थान में यात्री, माल या डाक ले जाने का अधिकार मिल गया है।

4. किसी भी एक सविदाकारी पक्ष के भू-भाग में किसी भी विमान अथवा अंतर्राष्ट्रीय हवाई नेवीगेशन पर परिचालित हवाई सेवाओं के प्रवेश या वहाँ से प्रस्थान करने या ऐसे विमान अथवा हवाई सेवाओं के उसके भू-भाग के अन्दर परिचालन करने से संबंधी कानून, विनियम और अनुदेश दूसरे सविदाकारी पक्ष की नामित विमान कंपनी के विमान और सम्मत सेवाओं पर लागू होंगे।

अनुच्छेद - 3

प्रत्येक सविदाकारी पक्ष को इस करार के अनुबंध के अनुसार सम्मत सेवाओं के परिचालन के लिये लिखित रूप में दूसरे सविदाकारी पक्ष की एक विमान कंपनी नामित करने का अधिकार होगा।

2. ऐसा नामांकन प्राप्त होने पर वह सविदाकारी पक्ष, अपने वैमानिकी प्राधिकारियों के माध्यम से और इस अनुच्छेद के पैराग्राफ 3 और 4 के अधीन बिना विलंब के उस नामित विमान कंपनी को उपयुक्त परिचालन प्राधिकार मंजूर करेगा।

3. एक सीवदाकारी पक्ष के वैमानिकी प्राधिकारी दूसरे सीवदाकारी पक्ष द्वारा विमान कंपनी से यह अपेक्षा करते हैं कि वह संतुष्ट करें कि उनके द्वारा अंतर्राष्ट्रीय वाणिज्यिक हवाई सेवाओं पर लागू कानूनों और विनियमों के अंतर्गत निर्धारित शर्तों को पूरा करने योग्य है ।

4. प्रत्येक सीवदाकारी पक्ष यदि इस बात से संतुष्ट हो कि किसी भी विमान कंपनी का दूसरे सीवदाकारी पक्ष या उसके राष्ट्रको में पर्याप्त स्वामित्व और प्रभावी नियंत्रण निहित नहीं है तो उसे उस विमान कंपनी का नामांकन स्वीकार करने से इंकार करने या उस विमान कंपनी को प्रस्तुत करार के अनुच्छेद-2 के पैराग्राफ 2 में निर्दिष्ट अधिकारों की मंजूरी रोकने अथवा उस विमान कंपनी द्वारा अधिकारों का प्रयोग किये जाने पर यथावश्यक शर्तें लगाने का अधिकार होगा । इस पैराग्राफ के प्रयोजन के लिए "पर्याप्त स्वामित्व और प्रभावी नियंत्रण" का अर्थ यह है कि किसी भी मामले में जहाँ नामित विमान कंपनी इस करार के अधीन किसी भी अन्य देश की एयरलाइन या किसी भी अन्य देश की सरकार या राष्ट्रको के साथ किये गए किसी भी करार के अंतर्गत अपनी सेवाओं का परिचालन करती है तो ऐसी विमान कंपनी को या राष्ट्रको को नामित करने वाले सीवदाकारी पक्ष के पास तब तक नामित विमान कंपनी का पर्याप्त स्वामित्व और प्रभावी नियंत्रण नहीं माना जाएगा जब तक उस सीवदाकारी पक्ष या उसके राष्ट्रको के पास नामित विमान कंपनी की संपत्ति के अधिकांश हिस्से के स्वामित्व के अलावा, निम्न लिखित भी न हो :-

1. नामित विमान कंपनी के प्रबंध में प्रभावी नियंत्रण, और
2. सेवाओं के परिचालन में प्रयुक्त विमान बेड़े और उपकरणों के अधिकांश हिस्से का स्वामित्व और प्रभावी नियंत्रण ।

5. इस प्रकार नामित और प्राधिकृत विमान कंपनी किसी भी समय समत सेवाओं का परिचालन शुरू कर सकती है बशर्ते कि अनुच्छेद-10 और 12 के उपबंधों का अनुपालन किया गया हो ।

अनुच्छेद - 4

प्रत्येक सीवदाकारी पक्ष को निम्नलिखित स्थिति में, दूसरे सीवदाकारी पक्ष द्वारा नामित विमान कंपनी के परिचालन प्राधिकार को रद्द करने या प्रस्तुत करार के अनुच्छेद-2 में निर्दिष्ट उड़ानों पर रोक लगाने या इन अधिकारों पर ऐसी शर्तें लगाने का अधिकार होगा जो कि वह उचित समझे:-

§क§ किसी भी ऐसे मामले में जहाँ उसे संतुष्ट न हो कि उस एयरलाइन का पर्याप्त स्वामित्व और प्रभावी नियंत्रण एयरलाइन को नामित करने वाले सीवदाकारी पक्ष में या ऐसे सीवदाकारी पक्ष के राष्ट्रको में निहित है, या

§ख§ जहाँ वह एयरलाइन, उसे अधिकार मंजूर करने वाले सीवदाकारी पक्ष के भू-भाग में लागू कानूनों और विनियमों का पालन करने में असफल रही हो, या

§ग§ जहाँ एयरलाइन प्रस्तुत करार के अधीन निर्धारित शर्तों के अनुसार परिचालन करने में असमर्थ रहती है ।

जब तक कि इन कानूनों या विनियमों का और आगे उल्लंघन रोकने की दृष्टि से तात्कालिक प्रतिसंहरण, निलंबन या इस अनुच्छेद के पैराग्राफ 1 में उल्लिखित शर्तों का आरोपण करना अनिवार्य न हो तो ऐसे अधिकार का प्रयोग दूसरे सचिवदाकारी पक्ष के साथ परामर्श करने के बाद ही किया जाएगा।

अनुच्छेद - 5

किसी सचिवदाकारी पक्ष के भू-भाग में दूसरे सचिवदाकारी पक्ष की नामित विमान कंपनी के विमान द्वारा हवाई अड्डे और अन्य विमानन सुविधाओं का उपयोग करने के लिए लगाए गये प्रभार, ऐसी ही अन्तर्राष्ट्रीय विमान सेवाओं में लगाए गए किसी राष्ट्रीय स्पयरलाइन के विमान द्वारा दिए गए प्रभार से अधिक नहीं होंगे।

अनुच्छेद - 6

दोनों में से प्रत्येक सचिवदाकारी पक्ष की नामित विमान कंपनियों द्वारा परिचालित की जा रही अन्तर्राष्ट्रीय सेवाओं के विमान तथा ऐसे विमान में रखे हुए नियमित उपस्कर, ईंधन और स्नेहक, विमान भण्डार, खाद्य, पेय और तम्बाकू सहित, दूसरे सचिवदाकारी पक्ष के भू-भाग में पहुँचने और वहाँ से प्रस्थान करने पर सभी प्रकार के सीमा-शुल्को, निरीक्षण फीस या अन्य प्रभारों अथवा करों से मुक्त रहेंगे बशर्ते कि ऐसे उपस्कर और सामग्री उस सचिवदाकारी पक्ष के भू-भाग को छोड़ने तक विमान में रहें।

2. निष्पादित की गई निम्नलिखित सेवाओं के अनुरूप प्रभारों को छोड़कर, ये ऐसे शुल्को, फीसों और प्रभारों से मुक्त रहेंगे :-

§क§ किसी सचिवदाकारी पक्ष के उपयुक्त प्राधिकारियों द्वारा निर्दिष्ट सीमाओं के भीतर, उस सचिवदाकारी पक्ष के भू-भाग में विमान में रखा गया विमान भण्डार, जिसका उपयोग दूसरे सचिवदाकारी पक्ष की अन्तर्राष्ट्रीय विमान सेवा में लगे विमान में किया जाना हो।

§ख§ किसी भी सचिवदाकारी पक्ष के भू-भाग में प्रविष्ट अतिरिक्त पुँजे जिसका उपयोग दूसरे सचिवदाकारी पक्ष की प्राधिकृत विमान कंपनी द्वारा अन्तर्राष्ट्रीय सेवाओं के लिए प्रयुक्त विमान के अनुरक्षण और मरम्मत के लिए किया जाना हो।

§ग§ दूसरे सचिवदाकारी पक्ष की नामित विमान कंपनी द्वारा अन्तर्राष्ट्रीय सेवा में प्रयुक्त उड़ान करने वाली विमान को, पहले सचिवदाकारी पक्ष के भू-भाग में सत्याई किया गया ईंधन और स्नेहक चाहे इनका उपयोग उस सचिवदाकारी पक्ष के भू-भाग के ऊपर की गई आंशिक यात्रा में किया जाना है जहाँ इसे विमान में रखा गया है।

3. यदि किसी भी सचिवदाकारी पक्ष के कानूनों और विनियमों के अंतर्गत अपेक्षित हो, इस अनुच्छेद के पैराग्राफ 1 और 2 में उल्लिखित सामग्री को, सीमा-शुल्क पर्यवेक्षण या नियंत्रण के अधीन रखा जाएगा।

4. दोनों में से किसी भी सीवदाकारी पक्ष की नामित विमान कंपनी द्वारा परिचालित विमान पर रखे गये नियमित उड़ानगत उपकरण तथा सामग्री को दूसरे सीवदाकारी पक्ष के भू-भाग में उस भू-भाग के सीमा-शुल्क प्राधिकारियों के अनुमोदन से ही उतारा जाएगा । ऐसे मामले में इस सामग्री को उक्त प्राधिकारियों के पर्यवेक्षण में तब तक रखा जा सकेगा जब तक कि इसे पुनः आगे नहीं भेज दिया जाता या अन्यथा उन प्राधिकारियों की सहमति से उसका निपटान नहीं कर दिया जाता ।

अनुच्छेद - 7

दोनों में से प्रत्येक सीवदाकारी पक्ष की नामित विमान कंपनी को, सभी दृष्टि से, दोनों सीवदाकारी पक्षों के भू-भागों के बीच और उन से परे अन्तर्राष्ट्रीय यातायात के वहन के लिए उचित और समान अवसर उपलब्ध होंगे ।

अनुच्छेद - 8

दोनों में से किसी भी सीवदाकारी पक्ष की नामित विमान कंपनी द्वारा समत हवाई सेवाओं के परिचालन में दूसरे सीवदाकारी पक्ष की नामित विमान कंपनी के हितों को ध्यान में रखा जाएगा जिससे उस मार्ग पर या उसके किसी हिस्से पर उस विमान कम्पनी द्वारा उपलब्ध कराई जा रही सेवाओं पर प्रतिकूल प्रभाव न पड़े ।

अनुच्छेद - 9

उपलब्ध कराई जाने वाली क्षमता, परिचालित की जाने वाली उड़ानों की आवृत्ति और हवाई सेवाओं का स्वरूप, अर्थात् यह सेवा दूसरे सीवदाकारी पक्ष के भू-भाग से होकर गुजरेगी या उसमें समाप्त होगी, के संबंध में नामित विमान कम्पनियों के बीच सहमति अनुच्छेद-7 और 8 में निर्धारित सिद्धान्तों और इस अनुच्छेद के उपबन्धों के अनुसार होगी । ऐसी सहमति दोनों सीवदाकारी पक्षों के वैमानिकी प्राधिकारियों के अनुमोदन से होगी ।

2. दोनों में से किसी भी सीवदाकारी पक्ष की नामित विमान कम्पनी द्वारा उपलब्ध कराई जा रही क्षमता या परिचालित की जा रही सेवाओं में कोई भी वृद्धि प्रथमतः नामित विमान कम्पनियों के बीच सहमति से होगी और यह दोनों सीवदाकारी पक्षों के भू-भागों के बीच यातायात की अनुमानित आवश्यकताओं तथा संयुक्त रूप से समत और निर्धारित यातायात की जरूरतों के आधार पर वैमानिकी प्राधिकारियों के अनुमोदन के अधीन होगी । ऐसा करार या समझौता होने तक पहले से लागू क्षमता और आवृत्ति हकदारी लागू रहेगी ।

3. यदि सीवदाकारी पक्षों की नामित विमान कम्पनियाँ ऐसे किसी मामले पर सहमत होने में असफल रहे जिनमें इस अनुच्छेद के उपबन्धों के अधीन उनकी सहमति अपेक्षित हो, तो सीवदाकारी पक्षों के वैमानिकी प्राधिकारी उन पर सहमत होने का प्रयास करेंगे ।

4. उपलब्ध कराई जाने वाली क्षमता, परिचालित की जाने वाली उड़ानों की आवृत्ति और हवाई सेवाओं का स्वरूप, अर्थात् यह सेवा दूसरे सविदाकारी पक्ष के भू-भाग से होकर गुजरेगी या उसमें समाप्त होगी, जैसीकि इस अनुच्छेद के उपबन्धों के अनुसार सहमति हुई है, सविदाकारी पक्षों के वैमानिकी प्राधिकारियों के बीच पत्रों के आदान प्रदान द्वारा निर्दिष्ट किया जाएगा ।

अनुच्छेद - 10

प्रत्येक सविदाकारी पक्ष की नामित विमान कम्पनी दूसरे सविदाकारी पक्ष के वैमानिकी प्राधिकारियों को, जितना जल्दी व्यावहारिक हो सके, सम्मत सेवाओं की उद्घाटन उड़ान से पहले, सेवा की किस्म, इस्तेमाल किए जाने वाले विमान के प्रकार, उड़ान समय सारिणी, टैरिफ शेड्यूल और सम्मत सेवाओं के परिचालन से संबंधित सभी संगत सूचना एवं ऐसी सूचना प्रस्तुत करेगी जो कि वैमानिकी प्राधिकारियों को इस बात से संतुष्ट करने के लिए अपेक्षित हो कि इस करार की आवश्यकताओं का विधिवत् पालन किया जा रहा है । इस अनुच्छेद की अपेक्षाएं इसी प्रकार सम्मत सेवाओं में किसी भी परिवर्तन पर लागू होंगी ।

अनुच्छेद - 11

दोनों में से प्रत्येक सविदाकारी पक्ष के वैमानिकी प्राधिकारी अपनी नामित विमान कम्पनी से यह अपेक्षा करेंगे कि वह दूसरे सविदाकारी पक्ष के भू-भाग को वहाँ से या उस भू-भाग से होकर, प्रत्येक मास उसकी सेवाओं पर लाये-लेजार गए यात्रियों से संबंधित आंकड़े दूसरे सविदाकारी पक्ष के वैमानिकी प्राधिकारियों को प्रस्तुत करेगा जिसमें उद्गम और गंतव्य देशों को दर्शाया जाएगा तथा ऐसे यातायात को चढ़ाने और उतारने के स्थान दिखाए जाएंगे । ऐसे आंकड़े यथाशीघ्र प्रस्तुत किए जाएंगे।

अनुच्छेद - 12

निम्नलिखित पैराओं के प्रयोजन के लिए "टैरिफ" शब्द से अभिप्रेत यात्रियों और कार्गो के वहन के लिए दिया गया मूल्य और वे शर्तें हैं जिनके अन्तर्गत ये मूल्य लागू होते हैं, जिसमें रजेन्सी और अन्य सहायक सेवाओं की शर्तें तथा मूल्य भी शामिल हैं परन्तु टाक के वहन के लिए शर्तें तथा पारिश्रमिक शामिल नहीं हैं ।

2. एक सविदाकारी पक्ष की विमान कम्पनी द्वारा दूसरे सविदाकारी पक्ष के भू-भाग से अथवा उसके भू-भाग के लिए वहन किये जाने वाला टैरिफ उचित स्तरों पर निर्धारित किया जाएगा जिसमें परिचालन की लागत, उचित लाभ और अन्य विमान कम्पनियों के टैरिफों सहित सभी संगत पहलुओं पर ध्यान दिया जाएगा ।

3. इस अनुच्छेद के उपर्युक्त पैरा ॥2॥ में उल्लिखित टैरिफ पर यदि संभव हो तो, संपूर्ण मार्ग या उसके किसी भाग पर परिचालित अन्य विमानकम्पनियों के साथ परामर्श करके दोनों संविदाकारी पक्षों की नामित विमानकम्पनियों के बीच सहमति होनी चाहिए और ऐसा करार, जहाँ भी संभव हो सके, अंतर्राष्ट्रीय विमान परिवहन संघ के टैरिफ निर्धारण की प्रक्रिया का प्रयोग करके किया जाएगा।
4. इस प्रकार से सम्मत टैरिफ को उसे लागू करने की प्रस्तावित तारीख से कम से कम नब्बे ॥90॥ दिन पहले संविदाकारी पक्षों के वैमानिकी प्राधिकारियों के पास अनुमोदन के लिए प्रस्तुत किया जाएगा। उक्त प्राधिकारियों के सहमत होने पर यह अवधि विशेष मामलों में घटाई जा सकती है। यह अनुमोदन शीघ्रता से दिया जाना चाहिए।
5. इस अनुच्छेद के पैराग्राफ ॥4॥ के अनुसार यदि कोई भी वैमानिकी प्राधिकारी प्रस्तुत किए जाने की तीस ॥30॥ दिन की अवधि के भीतर अपनी असहमति नहीं देता है तो इन टैरिफों को अनुमोदित मान लिया जाएगा। यदि प्रस्तुत किए जाने की अवधि को कम किया जाता है, जैसा कि पैराग्राफ ॥4॥ में दिया गया है, वैमानिकी प्राधिकारी इस बात पर सहमत हो सकते हैं कि वह अवधि, जिसमें असहमति अधिसूचित की जा सके, तीस ॥30॥ दिन से कम हो सकती है।
6. यदि किसी टैरिफ पर इस अनुच्छेद के पैरा ॥3॥ के अनुसार सहमति नहीं हो सकती, अथवा यदि, इस अनुच्छेद के पैरा ॥5॥ के अनुसार लागू अवधि के दौरान, पहला संविदाकारी पक्ष दूसरे संविदाकारी पक्ष को इस अनुच्छेद के पैरा ॥3॥ के प्रावधानों के अनुसार किसी टैरिफ की सहमति पर अपनी अस्वीकृति का नोटिस देता है तो संविदाकारी पक्षों के वैमानिकी प्राधिकारी परस्पर टैरिफ पर सहमति करने का प्रयास करेंगे।
7. यदि वैमानिकी प्राधिकारी इस अनुच्छेद के पैरा ॥4॥ के अंतर्गत उन्हें प्रस्तुत किए गए किसी टैरिफ की मंजूरी पर अथवा इस अनुच्छेद के पैरा ॥6॥ के अंतर्गत किसी टैरिफ को निश्चित करने पर सहमत न हो सके तो विवाद का निपटान प्रस्तुत करार के अनुच्छेद-16 के उपबंधों के अनुसार किया जाएगा।
8. इस अनुच्छेद के उपबंधों के अनुसार स्थापित टैरिफ तब तक लागू रहेगा जब तक कि नया टैरिफ स्थापित नहीं हो जाता। तथापि, किसी टैरिफ को इस पैरा के आधार पर बारह ॥12॥ महीने की अवधि से आगे नहीं बढ़ाया जा सकता जिस तारीख के पश्चात यह अन्यथा समाप्त हो गया होता।

अनुच्छेद - 13

प्रत्येक संविदाकारी पक्ष दूसरे संविदाकारी पक्ष की नामित विमान कम्पनी को, पहले संविदाकारी पक्ष के भू-भाग में व्यय से ऊपर अर्जित आय अपने प्रधान कार्यालय को भेजने का अधिकार मंजूर करता है। लेकिन इस प्रकार के प्रेषण, जिस भू-भाग में यह राजस्व अर्जित किया गया है, उस भू-भाग के संविदाकारी पक्ष के विदेशी मुद्रा विनियमों के अधीन और उनके अनुसार किया जाएगा।

2. यदि दोनों संविदाकारी पक्षों के बीच भुगतान का समझौता विनियमित करने वाली विशेष व्यवस्था लागू हो तो ऐसी व्यवस्था के प्रावधान इस अनुच्छेद के पैराग्राफ १।१ के अधीन निधियों के हस्तांतरण पर लागू होंगे ।

अनुच्छेद - 14

प्रत्येक नामित विमान कंपनी दूसरे संविदाकारी पक्ष के भू-भाग में सामान्य एजेंट पारस्परिक रूप से नामजद करने का अधिकार रखेगी और प्रत्येक विमान कंपनी दूसरे संविदाकारी पक्ष के राष्ट्रीय कानूनों और विनियमों के अनुसार सम्मत सेवाओं के रखरखाव के लिए अपेक्षित आवश्यक कार्मिकों सहित अपने प्रतिनिधि रखने का अधिकार रखेगी ।

2. एक संविदाकारी पक्ष की विमान कंपनी द्वारा दूसरे संविदाकारी पक्ष के भू-भाग में नियोजित कार्मिक पहले या दूसरे संविदाकारी पक्ष के राष्ट्रीय हो सकते हैं ।

अनुच्छेद - 15

निकट सहयोग की भावना से दोनों संविदाकारी पक्षों के वैमानिकी प्राधिकारी प्रस्तुत करार के अनुपालन और निर्वचन के लिए नियमित रूप से एक दूसरे के साथ परामर्श करेंगे ।

अनुच्छेद - 16

प्रस्तुत करार में संशोधन करने के प्रयोजन से कोई भी संविदाकारी पक्ष किसी भी समय विचार-विमर्श के लिए अनुरोध कर सकता है । प्रस्तुत करार के अनुपालन और निर्वचन से संबंधित मामलों पर विचार-विमर्श भी आवश्यक हो सकता है यदि कोई भी संविदाकारी पक्ष यह महसूस करता है कि अनुच्छेद 15 पर परामर्श असफल रहा है । ऐसा विचार-विमर्श अनुरोध प्राप्ति की तारीख से साठ दिन की अवधि के भीतर शुरू होगा । ऐसे विचार-विमर्श के फलस्वरूप प्रस्तुत करार में कोई भी संशोधन, संवैधानिक प्रक्रियाओं के पूरा कर दिये जाने और टिप्पणियों के आदान-प्रदान द्वारा पुष्टि कर दिए जाने के बाद ही लागू होगा ।

अनुच्छेद - 17

यदि प्रस्तुत करार के निर्वचन अथवा प्रवर्तन के बारे में कोई विवाद होता है तो संविदाकारी पक्षों के वैमानिकी प्राधिकारी इसे आपस में बातचीत द्वारा निपटाने का प्रयास करेंगे और ऐसा न हो सकने पर यह विवाद निपटान के लिए संविदाकारी पक्षों को भेज दिया जाएगा ।

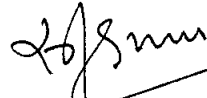
अनुच्छेद - 18

यह करार उस तारीख से प्रवर्तन में आयेगा जब संविदाकारी पक्ष एक-दूसरे पक्ष की टिप्पणियों के आदान-प्रदान से सूचित कर दें कि प्रत्येक संविदाकारी पक्ष ने अपनी संवैधानिक प्रक्रियाओं को पूर्ण कर लिया है जिसके द्वारा वे प्रस्तुत करार के उपबंधों को अनिवार्य रूप से स्वीकार करते हैं।

अनुच्छेद-19

दोनों में से कोई भी संविदाकारी पक्ष किसी भी समय इस करार को समाप्त करने हेतु दूसरे संविदाकारी पक्ष को लिखित नोटिस दे सकता है, ऐसा नोटिस साथ-साथ ही अंतरराष्ट्रीय नागर विमानन संगठन को भी भेजा जाएगा। यदि ऐसा नोटिस दिया जाता है तो दूसरे संविदाकारी पक्ष द्वारा नोटिस प्राप्त करने की तारीख से बारह §12§ मास के बाद यह करार समाप्त हो जाएगा, बशर्ते यह नोटिस परस्पर सहमति से उक्त अवधि की समाप्ति से पूर्व ही वापस न ले लिया जाए। दूसरे संविदाकारी पक्ष द्वारा प्राप्ति सूचना के अभाव में यह नोटिस अंतरराष्ट्रीय नागर विमानन संगठन द्वारा इसे प्राप्त किये जाने की तारीख से चौदह §14§ दिन बाद यह उस पक्ष को प्राप्त हुआ मान लिया जाएगा।

दिनांक 16 जून 1992 को नई दिल्ली में छः मूल पाठों में प्रत्येक दो-दो प्रतियों में अंग्रेजी, हिंदी और बल्गेरियाई भाषाओं में हस्ताक्षर किए गए जिनमें सभी पाठ समान रूप से प्रमाणिक हैं। निर्वचन में कोई भी मतभेद होने की स्थिति में अंग्रेजी पाठ मान्य होगा।

रवीन्द्र गुप्ता

संयुक्त सचिव

नागर विमानन विभाग

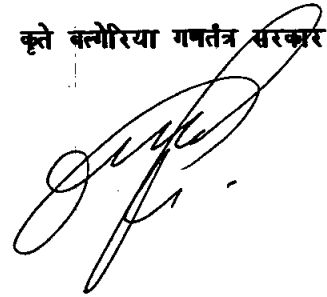
नागर विमानन और पर्यटन मंत्रालय

कृते भारत सरकार

किरिल वारवानोव सदोन्कोव

प्रथम उप परिवहन मंत्री

कृते बल्गेरिया गणतंत्र सरकार

अनुबंध

खण्ड-1

बलौरिया गणतंत्र सरकार द्वारा नामित विमान कंपनी को, इस खण्ड में निर्दिष्ट मार्ग पर दोनों दिशाओं में हवाई सेवाओं का परिचालन करने और भारत के भू-भाग में उसमें निर्दिष्ट स्थान पर यातायात के प्रयोजनों के लिये उतरने का अधिकार होगा।

<u>उद्गम स्थान</u>	<u>मध्यवर्ती स्थान</u>	<u>भारत के स्थान</u>	<u>परे के स्थान</u>
बलौरिया के स्थान	आबूधाबी या उसके स्थान पर परस्पर सहमति से कोई भी अन्य स्थान	कलकत्ता	बैकाक या उसके स्थान पर परस्पर सहमति से कोई भी अन्य स्थान

खण्ड-2

भारत गणतंत्र सरकार द्वारा नामित विमान कंपनी को, इस खण्ड में निर्दिष्ट मार्ग पर, दोनों दिशाओं में हवाई सेवाओं का परिचालन करने और बलौरिया गणतंत्र के भू-भाग में उसमें निर्दिष्ट स्थान पर यातायात के प्रयोजनों के लिये उतरने का अधिकार होगा।

<u>उद्गम स्थान</u>	<u>मध्यवर्ती स्थान</u>	<u>बलौरिया के स्थान</u>	<u>परे के स्थान</u>
भारत के स्थान	परस्पर सहमति से निश्चित एक स्थान	सीफिया	परस्पर सहमति से निश्चित एक स्थान

खण्ड-3

नामित विमान कंपनी के विक्षय पर, किसी भी निर्दिष्ट मार्ग पर स्थानों को एक या सभी उड़ानों पर छोड़ा जा सकता है।

खण्ड 1 और 2 में मध्यवर्ती स्थानों और परे के किसी विशिष्ट या बाद में परस्पर सहमति से निश्चित किये जाने वाले स्थानों के लिये उड़ानों का परिचालन किया जा सकता है बशर्ते कि ऐसे स्थानों और दूसरे सीविकाकारी पक्ष के भू-भाग में सीवित स्थान के बीच यातायात के अधिकारों का प्रयोग न किया जा रहा हो।

खण्ड 1 और 2 में क्रमशः भारत और बलौरिया से परे के स्थानों के लिये निर्दिष्ट मार्ग पर हवाई सेवाएँ, दोनों ओर किसी भी दिशा में समाप्त होने वाली सीधी हवाई सेवाओं के सिवाय, परिचालित नहीं की जाएगी।

СПОГОДБА

МЕЖДУ ПРАВИТЕЛСТВОТО НА РЕПУБЛИКА ИНДИЯ И ПРАВИТЕЛСТВОТО НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ ЗА ВЪЗДУШНИ СЪОБЩЕНИЯ

Правителството на Република Индия и Правителството на Република България, наричани по-долу Договарящи се страни,

Които са членове на Конвенцията за международна гражданска авиация /наричана по-долу Конвенция/, открита за подпис в Чикаго на 7 декември 1944 година,

В желанието да сключат Спогодба за въздушни съобщения между и отвъд техните територии,

Се договориха за следното:

Ч Л Е Н 1

1. За целите на тази Спогодба, освен ако текста не изисква нещо друго:

а/ понятието "въздухоплавателни власти" означава:

- за Индия - Генералния директор на гражданската авиация и в двата случая всяко лице или орган, упълномощени да изпълняват функциите, изпълнявани понастоящем от посоченото Министерство на транспорта или от посочения Генерален директор и

- за България - Министерство на транспорта;

б/ понятието "посоченото въздухоплавателно предприятие" означава въздухоплавателно предприятие, което е било писмено посочено от въздухоплавателните власти на всяка Договаряща се страна на въздухоплавателните власти на другата Договаряща се страна, съгласно член III на тази Спогодба;

в/ понятията "територия", "въздушни линии", "международни въздушни линии" и "кацане с нетърговска цел" имат значенията, съответно определени за тях в чл.2 и чл.96 от Конвенцията.

2. Приложението към тази Спогодба се счита за част от настоящата Спогодба и всяко позоваване на Спогодбата се отнася и до Приложението към нея, освен ако изрично се предвижда нещо друго.

Ч Л Е Н 2

1. Всяка Договаряща се страна предоставя на другата Договаряща се страна определените в тази Спогодба права за откриване на въздушни линии по маршрута, посочен в Приложението към нея /наричани по-долу "договорени линии" и "посочени маршрути"/. Договорените линии могат да започнат да оперират веднага след изпълнение на разпоредбите на член 3.

2. В изпълнение на разпоредбите на тази Спогодба, посоченото въздухоплавателно предприятие на всяка Договаряща се страна ще се ползува от следните права:

а/ правото да прелита без кацане през територията на другата Договаряща се страна;

б/ правото да каца с нетърговски цели на територията на другата Договаряща се страна и

в/ при експлоатиране на договорената линия по посочен маршрут да извършва кацане на територията на другата Договаряща се страна в пункта, който е посочен за този маршрут в Приложението към тази Спогодба с цел да сваля и взема пътници, товар и поща по международен трафик, който произхожда или е предназначен за територията на първата Договаряща се страна или за трета страна.

3. Разпоредбите на параграф 2 от този член не предоставят на въздухоплавателното предприятие на едната Договаряща се страна правото да взема на територията на другата Договаряща се страна пътници, товар или поща, предназначени за друг пункт на територията на тази друга Договаряща се страна.

4. Законите, разпоредбите и инструкциите на едната Договаряща се страна, отнасящи се до влизането или излизането от нейната територия на въздухоплавателни средства и въздушни линии експлоатирани по международното въздухоплаване или с експлоатация на такива въздухоплавателни средства или въздушни линии, докато се намират на нейната територия, ще се прилагат и по отношение на въздухоплавателните средства и договорените линии на посоченото въздухоплавателно предприятие на другата Договаряща се страна.

Ч Л Е Н 3

1. Всяка Договаряща се страна има право да посочи писмено на другата Договаряща се страна едно въздухоплавателно предприятие за експлоатация на договорените линии, съгласно Приложението към тази Спогодба.

2. След получаване на уведомлението, Договарящата се страна дава незабавно чрез своите въздухоплавателни власти и съгласно разпоредбите на т.3 и т.4 на този член, на посоченото въздухоплавателно предприятие съответното разрешение за опериране.

3. Въздухоплавателните власти на всяка Договаряща се страна могат да поискат посоченото от другата Договаряща се страна въздухоплавателно предприятие да докаже, че е в състояние да изпълнява условията, предписани от законите и правилниците, които нормално се прилагат при експлоатацията на международните търговски въздушни линии от тези власти.

4. Всяка Договаряща се страна има право да откаже да приеме или да се въздържа да предостави на посоченото въздухоплавателно предприятие правата посочени в т.2 на член 2 от тази Спогодба или да наложи такива условия при упражняването на тези права от въздухоплавателното предприятие, които тя може да счете за необходими, ако не е убедена, че преобладаващата част от собствеността и действителния контрол на това въздухоплавателно предприятие принадлежат на другата Договаряща се страна или на нейните граждани. За целите на този параграф понятието "преобладаваща част от

собствеността и действителния контрол" означава, че при всеки случай, когато посоченото въздухоплавателно предприятие оперира своите линии, съгласно тази Спогодба, при сключване на Споразумение с въздухоплавателно предприятие на някоя друга страна или с правителство или граждани на някоя друга страна, Договарящата се страна, която е посочила въздухоплавателното предприятие или нейни граждани няма да счита, че притежават преобладаваща част от собствеността и действителния контрол на посоченото въздухоплавателно предприятие, освен ако Договарящата се страна или нейни граждани притежават, освен преобладаващата част от капитала на посоченото въздухоплавателно предприятие, и:

- ефективен контрол върху ръководството на посоченото въздухоплавателно предприятие;

- собственост и ефективен контрол върху преобладаващата част на самолетния парк и оборудването, което се използва при експлоатацията на въздушните линии.

5. След получаване на разрешение за експлоатация, така посоченото въздухоплавателно предприятие може всеки момент да започне експлоатирането на договорените линии, при условие, че са спазени разпоредбите на членовете 10 и 12.

Ч Л Е Н 4

1. Всяка Договаряща се страна има правото да оттегли разрешението за експлоатация или да прекрати ползуването на правата, определени в чл.2 от тази Спогодба, от въздухоплавателното предприятие, посочено от другата Договаряща се страна, или да наложи такива условия, които тя може да счете за необходими при ползуването на тези права, ако:

а/ не е убедена, че преобладаващата част от собствеността и действителния контрол на това въздухоплавателно предприятие принадлежат на Договарящата се страна, посочила въздухоплавателното предприятие, или на граждани на тази Договаряща се страна; или

б/ това въздухоплавателно предприятие не се съобразява със законите и правилниците, в сила на територията на Договарящата се страна, предоставяща тези права; или

в/ въздухоплавателното предприятие по някакъв друг начин не се съобразява, при изпълнение на полетите, с условията предписани от тази Спогодба.

2. Това право се упражнява само след консултация с другата Договаряща се страна, освен ако незабавното оттегляне, прекратяване или налагане на условията, упоменати в т.1 на този член е необходимо, за да се предотврати по-нататъшното нарушаване на законите и правилниците.

Ч Л Е Н 5

Таксите, които се налагат на територията на едната Договаряща се страна за използване на летища и други авиационни съоръжения от въздухоплавателните средства на посоченото от другата Договаряща се страна въздухоплавателно предприятие няма да бъдат по-високи от тези, заплащани от въздухоплавателните средства на националната авиокомпания, експлоатираща подобни международни въздушни линии.

Ч Л Е Н 6

1. Въздухоплавателните средства, обслужващи международните линии на въздухоплавателното предприятие на всяка от Договарящите се страни, тяхното редовно оборудване, запасите от гориво и гориво-смазочни материали, както и самолетните запаси /храна, напитки и тютюн/ на борда на въздухоплавателните средства се освобождават от мита, инспекционни такси и други подобни мита или такси при пристигане или заминаване от територията на другата Договаряща се страна, при условие, че такова въздухоплавателно средство напусне отново територията, а това оборудване и запаси останат на борда докато бъдат отново изнесени.

2. Освобождават се от същите мита и такси, с изключение на таксите, свързани с оказана услуга:

а/ запасите на въздухоплавателното средство взети или съхранявани на борда на територията на едната Договаряща се страна в размерите, определени от властите на тази Договаряща се страна и предназначени за ползуване на борда на излитащите въздухоплавателни средства обслужващи международни линии от посоченото въздухоплавателно предприятие от другата Договаряща се страна.

б/ Резервни части и нормалното оборудване, внесени на територията на всяка от Договарящите се страни за поддържане или поправка на въздухоплавателни средства, използвани по международните линии от посоченото въздухоплавателно предприятие от другата Договаряща се страна.

в/ Горива и гориво-смазочни материали за захранване на въздухоплавателните средства, използвани по международна линия на другата Договаряща се страна, дори когато тези доставки ще се използват за част от полета, изпълняван на територията на Договарящата се страна, в която те се вземат на борда.

3. Ако националните закони или правилници, на която и да е от Договарящите се страни изискват това, материалите упоменати в параграф 1 и 2 на настоящия член, ще се пазят под митнически контрол на упоменатата Договаряща се страна.

4. Редовните самолетни съоръжения, както и материалите и резервите на борда на въздухоплавателните средства експлоатирани от посоченото въздухоплавателно предприятие на всяка от Договарящите се страни могат да се разтоварват на територията на другата Договаряща се страна само със съгласието на митническите власти на тази страна. В такъв случай, те могат да бъдат поставени под надзора на споменатите власти за такъв срок, докато бъдат отново изнесени или се постъпи с тях по друг начин, съгласно митническите разпоредби със съгласието на същите власти.

Ч Л Е Н 7

Посоченото въздухоплавателно предприятие от всяка Договаряща се страна във всички отношения ползува равни и справедливи възможности за превоз на международния трафик между и отвъд териториите на двете Договарящи се страни.

Ч Л Е Н 8

При експлоатация на договорените линии, въздухоплавателното предприятие, посочено от всяка Договаряща се страна се съобразява с интересите на въздухоплавателното предприятие на другата Договаряща се страна, с оглед да не се нарушат неоснователно резултатите от дейността на линиите, които последното експлоатира по целия или по част от същия маршрут.

Ч Л Е Н 9

1. Капацитетът, честотата на полетите и характера на въздушната линия, която преминава през или завършва на територията на другата Договаряща се страна се договарят между посочените въздухоплавателни предприятия съгласно принципите посочени в член 7 и 8 и разпоредбите на този член. Такъв договор следва да бъде одобрен от въздухоплавателните власти на двете Договарящи се страни.

2. Всяко увеличение на капацитета или честотата на полетите, които се експлоатират от посоченото въздухоплавателно предприятие на всяка от Договарящите се страни се договарят, на първо време, между посочените въздухоплавателни предприятия, след което се одобряват от въздухоплавателните власти, като се изхожда от предвидените нужди на трафика между териториите на Договарящите се страни, както и всеки друг трафик, който двете Договарящи се страни съгласуват и определят. До постигане споразумение или решение по горното, в сила ще бъдат вече установените капацитет и честоти.

3. Ако посочените въздухоплавателни предприятия на Договарящите се страни не успеят да се споразумеят по някой въпрос, по който се изисква тяхното съгласие, съгласно разпоредбите на този член, въздухоплавателните власти на Договарящите се страни ще се постараят да постигнат договореност.

4. Капацитетът, честотата на линиите и характерът на въздушната линия, която преминава през или завършва в територията на другата Договаряща се страна, които са били договорени съгласно разпоредбите на този член, ще бъдат уточнени чрез размяна на писма между въздухоплавателните власти на Договарящите се страни

Ч Л Е Н 10

Всяка Договаряща се страна ще накара посоченото от нея въздухоплавателно предприятие да съобщи на въздухоплавателните власти на другата Договаряща се страна в прилагания предварителен срок преди откриване на договорените линии, типа на линията, типа на въздухоплавателното средство, разписанието, тарифите, както и всяка друга необходима информация относно експлоатирането на договорените линии включително такава информация, която може да бъде поискана, за да уверят въздухоплавателните власти, че изискванията на тази Спогодба са напълно спазени. Изискванията на този член се прилагат и по отношение на всяка промяна, свързана с договорените линии.

Ч Л Е Н 11

Въздухоплавателните власти на всяка Договаряща се страна ще накарат посоченото от тях въздухоплавателно предприятие да предоставя на въздухоплавателните власти на другата Договаряща се страна статистически сведения за трафика, който е превозен всеки месец по неговите въздушни линии до или от или през територията на другата Договаряща се страна, посочвайки страните с начален и краен пункт, както и пунктовете, в които се взема и сваля такъв трафик. Такива статистически сведения се предоставят във възможно най-ранен срок.

Ч Л Е Н 12

1. За целите на следващите точки, понятието "Тарифа" означава цените, които се заплащат за превоз на пътници и товари и условията при които тези цени се прилагат включително цените и условията за агенство и други допълнителни услуги, с изключение на заплащането и условията за превоз на поща.

2. Тарифите, които ще се прилагат от въздухоплавателното предприятие на всяка от Договарящите се страни за превоз до или от територията на другата Договаряща се страна се определят в разумни размери, като се вземат под внимание всички съответни фактори, включително експлоатационните разходи, разумна печалба и тарифите на останалите авиокомпани.

3. Тарифите упоменати в т.2 на този член, ако е възможно, следва да бъдат съгласувани между въздухоплавателните предприятия на двете Договарящи се страни, след консултация с другите авиокомпани, които експлоатират целия или част от маршрута, като такова споразумение се постига, по възможност, като се използват процедурите на Международната асоциация за въздушен транспорт /ИАТА/ за определяне на тарифите.

4. Тарифите, по които е постигнато споразумение се представят за одобрение от въздухоплавателните власти на двете Договарящи се страни не по-малко от 90 /деветдесет/ дни преди предложената дата за въвеждането им. В специални случаи, този срок може да се намали по взаимно съгласие на споменатите по-горе въздухоплавателни власти. Такова одобрение може да бъде дадено изрично.

5. Ако някоя от въздухоплавателните власти не изрази неодобрение в срок от 30 /тридесет/ дни от датата на представяне на тарифите, съгласно т.4 от този член, тези тарифи се считат за одобрени.

В случай, че този период за представяне на тарифите за одобрение бъде намален, както е предвидено в т.4, въздухоплавателните власти може да се споразумеят, периода в който трябва да бъде съобщено неодобрението да бъде по-кратък от 30 /тридесет/ дни.

6. Ако по дадена тарифа не бъде постигнато споразумение съгласно т.3 на този член, или ако през периода, който е в сила съгласно т.5 на този член, въздухоплавателните власти на едната от Договарящите се страни дава на въздухоплавателните власти на другата страна уведомление за своето неодобрение на тарифа, която е договорена съгласно разпоредбите на т.3, въздухоплавателните власти на двете Договарящи се страни се стремят да определят размера на тарифата по взаимно съгласие.

7. Ако въздухоплавателните власти не могат да се споразумеят по някоя от тарифите, представена им съгласно т.4 на този член, или по определянето на някоя тарифа съгласно т.6 на този член, спорът се разрешава съгласно разпоредбите на член 16 на тази Спогодба.

8. Всяка тарифа, определена съгласно разпоредбите на този член остава в сила, докато се определи нова тарифа. Независимо от това, валидността на някоя тарифа няма да бъде продължавана по силата на тази точка за повече от 12 /дванадесет/ месеца след датата, на която в друг случай тя би изтекла.

Ч Л Е Н 13

1. Всяка Договаряща се страна предоставя на посоченото въздухоплавателно предприятие от другата Договаряща се страна правото да превежда в своето управление разликата между приходите и разходите придобити на територията на първата Договаряща се страна. Такива преводи обаче ще се извършват съгласно разпоредбите на разменната банка на Договарящата се страна, на чиято територия е получен прихода.

2. В случай, че между двете Договарящи се страни действуват специални договорености, регулиращи разплащанията им, разпоредбите на тези договорености се прилагат спрямо превода на суми съгласно т.1 на този член.

Ч Л Е Н 14

1. Всяко въздухоплавателно предприятие ще има правото реципрочно да посочи Генерални агенти на територията на другата Договаряща се страна, а освен това всяко посочено въздухоплавателно предприятие ще има правото да изпрати представители с целия необходим персонал необходим за обслужването на договорените въздушни линии в съответствие с националните закони и разпоредби на другата Договаряща се страна.

2. Персоналът на посоченото въздухоплавателно предприятие на едната Договаряща се страна назначен на територията на другата Договаряща се страна ще се състои от граждани на едната или другата Договаряща се страна.

Ч Л Е Н 15

В дух на тясно сътрудничество въздухоплавателните власти на двете Договарящи се страни обменят мнения периодично относно прилагането и тълкуването на тази Спогодба.

Ч Л Е Н 16

Всяка Договаряща се страна може по всяко време да поиска провеждането на консултации с другата Договаряща се страна относно парафирането на всякакви изменения на тази Спогодба. Ако всяка Договаряща се страна счете, че обмяната на мнения, съгласно член 15, са без резултат, може да се поиска по всяко време провеждането на консултации и по въпроси свързани с тълкуването и прилагането на тази Спогодба. Такива консултации ще започнат не по-късно от 60 /шестдесет/ дни от датата на искането. Всяко изменение на тази Спогодба станало в резултат на такива консултации влиза в сила след изпълнение на съответните конституционни формалности и се потвърждава чрез размяна на ноти.

Ч Л Е Н 17

Ако възникне спор във връзка с тълкуването или прилагането на тази Спогодба, въздухоплавателните власти на двете Договарящи се страни се стремят да го разрешат чрез преговори между тях. Ако споменатите власти не постигнат споразумение, спорът се отнася за разрешение пред двете Договарящи се страни.

o

Ч Л Е Н 18

Тази Спогодба влиза в сила от датата на получаването на втората от нотите, разменени между двете Договарящи се страни, уведомяващи за изпълнението на необходимите конституционни формалности на всяка Договаряща се страна, чрез които те приемат задължителната сила на разпоредбите на тази Спогодба.

Ч Л Е Н 19

Всяка Договаряща се страна може да изпрати по всяко време писмено уведомление до другата Договаряща се страна за желанието си да прекрати тази Спогодба. Това уведомление се адресира едновременно и до Организацията за международна гражданска авиация. Ако бъде изпратено такова уведомление, тази Спогодба преставя да бъде в сила 12 /дванадесет/ месеца след датата на получаване на уведомлението от другата Договаряща се страна, освен ако уведомлението бъде оттеглено по споразумение, преди изтичане на този срок. При липса на съобщение за получаване на уведомлението от другата Договаряща се страна, се счита, че уведомлението е получено от нея 14 /четирнадесет/ дни след получаването му от Международната организация за гражданска авиация.

Съставена в ...Ню Делхи..... на ...16 юни 1992 г.

в шест оригинални екземпляра по два на хинди, български и английски езици, като всички текстове имат еднаква сила. В случай на различия при тълкуването, английският текст ще преобладава.

ЗА ПРАВИТЕЛСТВОТО НА
РЕПУБЛИКА ИНДИЯ:

ЗА ПРАВИТЕЛСТВОТО НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ:

П Р И Л О Ж Е Н И Е

РАЗДЕЛ I

Въздухоплавателното предприятие, посочено от Правителството на Република България ще има правото да експлоатира въздушни линии в двете посоки по маршрут, посочен в този Раздел и да каца с търговска цел на територията на Индия в пункт, който е посочен тук.

<u>Начални пунктове</u>	<u>Междинни пунктове</u>	<u>Пункт в Индия</u>	<u>Пунктове отвъд</u>
Пунктове в България	Абу Даби или всеки друг пункт допълнително договорен	Калкута	Бангкок или всеки друг пункт допълнително договорен

РАЗДЕЛ II

Въздухоплавателното предприятие, посочено от Правителството на Република Индия има правото да експлоатира въздушни линии в двете посоки по маршрут, посочен в този Раздел и да каца с търговска цел на територията на Република България в пункт, който е посочен тук.

<u>Начални пунктове</u>	<u>Междинни пунктове</u>	<u>Пункт в България</u>	<u>Пунктове отвъд</u>
Пунктове в Индия	Пункт, който допълнително ще се договори	София	Пункт, който допълнително ще се договори

РАЗДЕЛ III

Пунктовете по определените трасета могат, по желание на посоченото въздухоплавателно предприятие да бъдат изпускани по някои или по всички полети.

Посочените междинни пунктове и пунктовете отвъд или тези, които ще бъдат взаимно договаряни по-късно в Раздел I и II, могат да бъдат обслужвани при положение, че няма да се ползват търговски права между такива пунктове и обслужваните пунктове на територията на другата Договаряща се страна.

Полетите по определените трасета в Раздел I и II няма да бъдат изпълнявани, освен като полети приключващи, в което и да е направление в пунктовете отвъд Индия и България съответно.

AGREEMENT BETWEEN THE GOVERNMENT OF THE
REPUBLIC OF INDIA
AND
THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF BULGARIA
RELATING TO AIR SERVICES

The Government of the Republic of India and the Government of the Republic of Bulgaria, hereinafter described as the "Contracting Parties",

BEING parties to the Convention on International Civil Aviation (hereinafter referred to as the "Convention") opened for signature at Chicago on the 7th December, 1944.

AND DESIRING to conclude an Agreement for the purpose of establishing air services between and beyond their respective territories,

HAVE AGREED as follows:-

ARTICLE - I

1. For the purpose of the present Agreement unless the context otherwise requires:-

(a) the term "aeronautical authorities" shall mean, in the case of India, the Director General of Civil Aviation and in the case of Republic of Bulgaria, the Ministry of Transport and in both cases any person or body authorised to perform the functions presently exercised by the said Director General or by the said Ministry of Transport;

(b) the term "designated airline" shall mean an airline which the aeronautical authorities of one Contracting Party have designated in writing to the aeronautical authorities of the other Contracting Party, in accordance with Article III of the present Agreement;

(c) the terms "territory", "air services", "international air services" and "stop for non-traffic purposes" have the meanings respectively assigned to them in Articles 2 and 96 of the Convention.

2. The Annex attached to the present Agreement shall be deemed to be part of the Agreement and all references to the Agreement shall include reference to the Annex, except where otherwise expressly provided.

ARTICLE - II

1. Each Contracting Party grants to the other Party the rights specified in the present Agreement for the purpose of establishing air services on the route specified in the Annex thereto (hereinafter called "the agreed services" and "the specified routes"). The agreed services may be inaugurated at any time after the provisions of Article III have been complied with.

2. Subject to the provisions of the present Agreement, the airline designated by each Contracting Party shall enjoy the following rights:-

(a) to fly without landing across the territory of the other Contracting Party;

(b) to make stops in the territory of the other Contracting Party for non-traffic purposes; and

(c) while operating an agreed service on a specified route, to make stops in the territory of the other Contracting Party at the point specified for that route in the Annex to the present Agreement, for the purpose of putting down or taking on international traffic in passengers, cargo and mail, originating in or destined for the territory of the first Contracting Party or of a third country.

3. Nothing in paragraph 2 of this Article shall be deemed to confer on the airline of one Contracting Party the privilege of taking on, in the territory of the other Contracting Party, passengers, cargo or mail destined for another point in the territory of that other Contracting Party.

4. The laws, regulations and instructions of one Contracting Party, relating to entry into or departure from its territory, of aircraft or air services operated in international air navigation or to the operation of such aircraft or air services while within its territory shall apply to aircraft and agreed services of the designated airline of the other Contracting Party.

ARTICLE - III

1. Each Contracting Party shall have the right to designate in writing to the other Contracting Party one airline for the purpose of operating the agreed services in accordance with the Annex to this Agreement.

2. On receipt of such designation, the Contracting Party shall, through its own aeronautical authorities and subject to the provisions of paragraphs 3 and 4 of this Article, without delay grant to the designated airline the appropriate operating authorisation.

3. The aeronautical authorities of one Contracting Party may require the airline designated by the other Contracting Party to satisfy them that it is qualified to fulfil the conditions prescribed under the laws and regulations normally applied by them to the operation of international commercial air services.

4. Each Contracting Party shall have the right to refuse to accept the designation of the airline or to withhold the grant to the airline of the rights specified in paragraph 2 of Article II of the present Agreement or to impose such conditions as it may deem necessary on the exercise by the airline of those rights in any case where it is not satisfied that substantial ownership and effective control of that airline are vested in the other Contracting Party, or its nationals. For the purpose of this paragraph, the expression "substantial ownership and effective control" means that in any case where the designated airline operates its services under this Agreement by entering into any agreement with the airline of any other country or the Government or nationals of any other country, the Contracting Party designating the airline or its nationals shall not be deemed to have substantial ownership and effective control of the designated airline, unless the Contracting Party or its nationals, in addition to the ownership of the major part of the assets of the designated airline, have also:-

- (i) effective control in the management of the designated airline, and;
- (ii) ownership and effective control on the major part of the fleet of aircraft and equipment used in the operation of the services.

5. The airline so designated and authorised may begin to operate the agreed services at any time provided that the provisions of Article X and XII have been complied with.

ARTICLE - IV

1. Each Contracting Party shall have the right to revoke an operating authorisation or to suspend the exercise of the rights specified in Article II of the present Agreement by an airline designated by the other Contracting Party, or to impose such conditions as it may deem necessary on the exercise of these rights:

(a) in any case where it is not satisfied that substantial ownership and effective control of that airline are vested in the Contracting Party designating the airline or in nationals of such Contracting Party; or

(b) in case of failure by that airline to comply with the laws or regulations in force in the territory of the Contracting Party granting these rights; or

(c) in case the airline otherwise fails to operate in accordance with the conditions prescribed under the present Agreement.

2. Unless immediate revocation, suspension or imposition of the conditions mentioned in paragraph (1) of this Article is essential to prevent further infringements of laws or regulations, such right shall be exercised only after consultation with the other Contracting Party.

ARTICLE - V

The charges imposed in the territory of one Contracting Party for the use of airports and other aviation facilities by the aircraft of the designated airline of the other Contracting Party shall not be higher than those paid by the aircraft of a national airline engaged in similar international air services.

ARTICLE - VI

1. Aircraft engaged in international services by the designated airline of either Contracting Party, as well as their regular equipment, supplies of fuel and lubricants, and aircraft stores (including food, beverages and tobacco) on board such aircraft shall be exempt from customs duties, inspection fees and other duties or taxes on arriving in and departing from the territory of the other Contracting Party, provided this aircraft is re-exported and such equipment, supplies and stores remain on board this aircraft upto to such time as they are re-exported.

2. There shall also be exempt from the same duties, fees and taxes with the exception of charges corresponding to the performed service:-

(a) aircraft stores taken or stored in the territory of either Contracting Party, within limits fixed by the authorities of the said Contracting Party, and destined for use on board outbound aircraft operated on an international service by the designated airline of the other Contracting Party.

(b) spare parts and regular equipment entered into the territory of either Contracting Party for incorporation in or use on the aircraft used on international services by the designated airline of the other Contracting Party.

(c) fuel and lubricants destined to supply aircraft engaged in an international service by the designated airline of the other Contracting Party even when these supplies are to be used on the part of the flight performed over the territory of the Contracting Party in which they are taken on board.

3. If national laws or regulations of either Contracting Party so require, material referred to in paragraphs 1 and 2 of this Article shall be kept under customs control of the said Contracting Party.

4. The regular airborne equipment, as well as the materials and supplies retained on board the aircraft operated by the designated airline of either Contracting Party may be unloaded in the territory of other Contracting Party only with the approval of the customs authorities of such territory, in such case, they may be placed under the supervision of the said authorities upto such time as they are re-exported or otherwise disposed of with the consent of the same authorities.

ARTICLE - VII

The designated airline of each Contracting Party shall, in all respects, enjoy fair and equal opportunity for the carriage of international traffic between and beyond the territories of the two Contracting Parties.

ARTICLE - VIII

In the operation by the designated airline of either Contracting Party of the agreed air services, the interests of the designated airline of the other Contracting Party shall be taken into consideration so as not to affect unduly the services which the latter provides on all or part of the same route.

ARTICLE - IX

1. The capacity to be provided, the frequency of services to be operated and the nature of air service that is, transiting through or terminating in the territory of the other Contracting Party shall be agreed between designated airlines in accordance with the principles laid down in Articles VII and VIII and the provisions of this Article. Such agreement shall be subject to the approval of the aeronautical authorities of the two Contracting Parties.

2. Any increase in the capacity to be provided or frequency of services to be operated by the designated airline of either Contracting Party shall be agreed, in the first instance, between the designated airlines and shall be subject to the approval of the aeronautical authorities on the basis of the estimated requirements of traffic between the territories of the Contracting Parties and any other traffic to be jointly agreed and determined. Pending such agreement or settlement, the capacity and frequency entitlements already in force shall prevail.

3. If the designated airlines of the Contracting Parties fail to agree on any matter on which their agreement is required under the provisions of this Article, the aeronautical authorities of the Contracting Parties shall endeavour to reach agreement thereon.

4. The capacity to be provided, the frequency of services to be operated and the nature of air service, that is, transiting through or terminating in the territory of the other Contracting Party as agreed to in accordance with the provisions of this Article shall be specified in an exchange of letters between the aeronautical authorities of the Contracting Parties.

ARTICLE - X

Each Contracting Party shall cause its designated airline to communicate to the aeronautical authorities of the other Contracting Party, as long in advance as practicable, prior to the inauguration of the agreed services, the type of service, the type of aircraft to be used, the flight schedules, tariff schedules, and all other relevant information concerning the operation of the agreed services including such information as may be required to satisfy the aeronautical authorities that the requirements of the present Agreement are being duly observed. The requirements of this Article shall likewise apply to any changes concerning the agreed services.

ARTICLE - XI

The aeronautical authorities of either Contracting Party shall cause its designated airline to furnish to the aeronautical authorities of the other Contracting Party statistics relating to the traffic carried during each month on its air services to or from or through the territory of the other Contracting Party showing the countries of origin and destination and the points of embarkation and dis-embarkation of such traffic. Such statistics shall be furnished as early as possible.

ARTICLE - XII

1. For the purpose of the following paragraphs, the term "tariff" means the prices to be paid for the carriage of passengers and cargo and the conditions under which these prices apply, including prices and conditions for agency and other auxiliary services, but excluding remuneration and conditions for the carriage of mail.

2. The tariffs to be charged by the airline of one Contracting Party for carriage to or from the territory of the other Contracting Party shall be established at reasonable levels due regard being paid to all relevant factors, including cost of operation, reasonable profit, and the tariffs of other airlines.

3. The tariffs referred to in paragraph (2) of this Article shall, if possible, be agreed upon by the designated airlines of both Contracting Parties, after consultation with the other airlines operating over the whole or part of the route, and such agreement shall, wherever possible, be reached by the use of the procedures of the International Air Transport Association for the working out of tariffs.

4. The tariffs so agreed shall be submitted for the approval of the aeronautical authorities of both Contracting Parties at least ninety (90) days before the proposed date of their introduction. In special cases, this period may be reduced, subject to the agreement of the said authorities. This approval may be given expressly.

5. If neither of the aeronautical authorities has expressed disapproval within thirty (30) days from the date of submission, in accordance with paragraph (4) of this Article, those tariffs shall be considered as approved.

In the event of the period for submission being reduced, as provided for in paragraph (4), the aeronautical authorities may agree that the period within which any disapproval must be notified shall be less than thirty (30) days.

6. If a tariff cannot be agreed in accordance with paragraph (3) of this Article, or if, during the period applicable in accordance with paragraph (5) of this Article, one aeronautical authority gives the other aeronautical authority notice of its disapproval of a tariff agreed in accordance with the provisions of paragraph (3), the aeronautical authorities of the two Contracting Parties shall endeavour to determine the tariff by mutual agreement.

7. If the aeronautical authorities cannot agree on any tariff submitted to them under paragraph (4) of this Article, or on the determination of any tariff under paragraph (6) of this Article, the dispute shall be settled in accordance with the provisions of Article XVI of the present Agreement.

8. A tariff established in accordance with the provisions of this Article shall remain in force until a new tariff has been established. Nevertheless, a tariff shall not be prolonged by virtue of this paragraph for more than twelve (12) months after the date on which it otherwise would have expired.

ARTICLE - XIII

1. Each Contracting Party grants to the designated airline of the other Contracting Party the right to remit to its head office, the excess over expenditure of receipts earned in the territory of the first Contracting Party. Such remittances, however, shall be made in accordance with the foreign exchange regulations of the Contracting Party in the territory of which the revenue accrued.

2. In case special arrangements ruling the settlement of payments are in force between the two Contracting Parties, the provisions of such arrangements shall be applied to the transfer of funds under paragraph (1) of this Article.

ARTICLE - XIV

1. Each designated airline shall have the right to designate reciprocally General Agents in the territory of the other Contracting Party and moreover each designated airline shall have the right to station representatives with all necessary personnel required for maintaining of agreed services in accordance with national laws and regulations of the other Contracting Party.

2. Personnel of the designated airline of one Contracting Party employed on the territory of the other Contracting Party shall be nationals of one or other Contracting Party.

ARTICLE -XV

In a spirit of close collaboration, the aeronautical authorities of the two Contracting Parties shall exchange views regularly on the application and interpretation of the present Agreement.

ARTICLE - XVI

Consultations may be requested at any time by either Contracting Party for the purpose of initiating any amendments to the present Agreement. Consultations may also be required on matters concerning the interpretation and application of the present Agreement if either Contracting Party considers that an exchange of views within the meaning of Article XV has been without success. Such consultations shall begin within a period of sixty days from the date of the request. Any modification of the present Agreement as a result of such consultations shall come into effect after the respective constitutional requirements have been fulfilled and when it has been confirmed by an exchange of notes.

ARTICLE - XVII

If any dispute arises relating to the interpretation or application of the present Agreement, the aeronautical authorities of the Contracting Parties shall endeavour to settle it by negotiations between themselves, failing which the dispute shall be referred to the Contracting Parties for settlement.

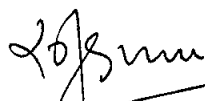
ARTICLE - XVIII

The present Agreement shall come into force on the date of receipt of the second of the notes exchanged by both Contracting Parties notifying the completion of the necessary constitutional formalities of each Contracting Party by which they accept the binding force of the provisions of the present Agreement.

ARTICLE - XIX

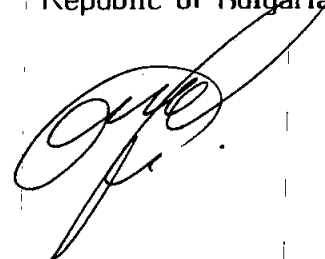
Either Contracting Party may, at any time, give written notice to the other of its desire to terminate the present Agreement. Such notice shall be simultaneously communicated to the International Civil Aviation Organisation. If such notice is given, the present Agreement shall terminate twelve months after the date of receipt of the notice by the other Contracting Party, unless the notice to terminate is withdrawn by agreement before the expiry of this period. In the absence of acknowledgement of receipt by the other Contracting Party, notice shall be deemed to have been received fourteen days after the receipt of the notice by the International Civil Aviation Organisation.

DONE at *New Delhi* this *16 th* day of *June 1992* in six originals two each in the Hindi, Bulgarian and English languages, all the texts being equally authentic. In case of any divergence of interpretation, the English text shall prevail.

[RAVINDRA GUPTA]
Joint Secretary
Department of Civil Aviation
Ministry of Civil Aviation
and Tourism
for the Government of India

[KIRIL VARBANOV SADONKOV]
First Deputy Minister of Transport
for the Government of
Republic of Bulgaria

ANNEX

Section - I

The airline designated by the Government of the Republic of Bulgaria shall be entitled to operate air services in both directions, on the route specified in this Section and to land for traffic purposes in the territory of India at the point therein specified.

Points of origin	Intermediate Point	Point in India	Points beyond
Points in Bulgaria	Abu Dhabi or any other point in lieu thereof to be mutually agreed	Calcutta	Bangkok or any other point in lieu thereof to be mutually agreed

Section - II

The airline designated by the Government of the Republic of India shall be entitled to operate air services in both directions on the route specified in this Section and to land for traffic purposes in the territory of Republic of Bulgaria at the point therein specified.

Points of origin	Intermediate Point	Point in Bulgaria	Points beyond
Points in India	A point to be mutually agreed	Sofia	a point to be mutually agreed

Section - III

Points on any of the specified routes may, at the option of the designated airline, be omitted on any or all flights.

Intermediate points and points beyond specified or to be mutually agreed upon later in Sections I and II may be served, provided traffic rights are not exercised between such points and the point served in the territory of the other Contracting Party.

Air Services on the route specified in Sections I and II shall not be operated except as through air services terminating in either direction, at points beyond India and Bulgaria respectively.